

Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w sprawie wykorzystania dokumentów elektronicznych w postępowaniu wieczystoksięgowym. Jak wynika z odpowiedzi udzielonej Związkowi Powiatów Polskich, obecne przepisy nie pozwalają na dokonywanie wpisów w księgach wieczystych wyłącznie na podstawie dokumentów geodezyjnych sporządzonych formie elektronicznej i przekazywanych za pośrednictwem Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach (ZSIN).

Resort wskazuje, że funkcjonujący mechanizm elektronicznego przekazywania zawiadomień o dokonanych wpisach ma charakter wyłącznie informacyjny. Umożliwia on przesyłanie danych pomiędzy systemami – z systemu ksiąg wieczystych do ewidencji gruntów i budynków – jednak nie stanowi podstawy prawnej do dokonywania wpisów. Tym samym nie wpływa na obowiązujący model postępowania wieczystoksięgowego, który nadal opiera się na dokumentach funkcjonujących w postaci papierowej.

Ministerstwo wyraźnie rozróżnia dwa mechanizmy: przekazywanie informacji o wpisach oraz przekazywanie dokumentów, które mogłyby stanowić podstawę wpisu. W tym drugim przypadku konieczne byłyby nie tylko zmiany techniczne, ale przede wszystkim jednoznaczne podstawy ustawowe oraz dostosowanie organizacji pracy sądów i infrastruktury systemowej.

W ocenie resortu, obowiązujące regulacje – w tym przepisy dotyczące ZSIN oraz akty o charakterze wewnętrznym – nie dają wystarczających podstaw prawnych do uznania dokumentów elektronicznych za samodzielną podstawę wpisu do księgi wieczystej. Podkreślono również, że kwestie podstaw wpisu zostały jednoznacznie uregulowane w przepisach rangi ustawowej i nie mogą być modyfikowane na poziomie rozporządzeń czy instrukcji.

Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega potrzebę dalszej informatyzacji postępowania wieczystoksięgowego. W tym kontekście prowadzone są prace legislacyjne zmierzające do stworzenia podstaw prawnych dla funkcjonowania dokumentów elektronicznych jako podstawy wpisu. Zakłada się również rozwój tzw. hybrydowych akt ksiąg wieczystych, które umożliwią gromadzenie, przechowywanie i wykorzystywanie dokumentów elektronicznych dołączonych do akt księgi wieczystej.

Zgodnie z przedstawionym harmonogramem, zmiany mają być wdrażane etapowo. Do końca października 2027 r. planowane jest umożliwienie przyjmowania dokumentów elektronicznych z ewidencji gruntów i budynków za pośrednictwem ZSIN. Kolejny etap, przewidziany na początek 2028 r., obejmie możliwość składania wniosków elektronicznych wraz z dokumentami przez obywateli i instytucje, za pośrednictwem PRS. Natomiast do lipca 2029 r. ma powstać nowy system obsługujący postępowanie wieczystoksięgowe w formie elektronicznej.

Resort zapowiada, że projekt zmian legislacyjnych w najbliższym czasie ma trafić do wykazu prac Rady Ministrów oraz zostać skierowany do uzgodnień międzyresortowych.

Pełna treść pisma dostępna jest poniżej.